Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра цивільно-правових дисциплін

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Декан юридичного факультету

Віталій СЕРЬОГІН

«31» серпня 2026 р.

# РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

# МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

галузь знань - 08 Право

спеціальність - 081 Право

освітня програма - Право

вид дисципліни - за вибором

факультет - юридичний

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

31 серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:
Воронов К.М., к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету

Протокол від 28 серпня 2026 року, № 1

Завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін _____Олена УСТИМЕНКО

Програму погоджено с гарантом освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

_____ Наталія ГРИШИНА

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від 31 серпня 2026 року, № 1

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету _____ Ганна ЗУБЕНКО

## ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 Право.

### 1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є підготовка кваліфікованого спеціаліста з питань історії розвитку, категорійно-понятійного апарату міжнародного приватного права; джерел, інститутів та основних типів колізійних прив'язок міжнародного приватного права; розв'язання приватноправових проблем з іноземним елементом та роботи з відповідними міжнародними та національними нормативними документами.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є визначення та аналіз правових проблем, формування та обґрунтування правових позицій та застосування отриманих знань у практичних ситуаціях.

1.3. Кількість кредитів – 5 кредитів

1.4. Загальна кількість годин – 150 години

| 1.5. Характеристика навчальної дисципліни | |
|---|---|
| Вибіркова | |
| Денна форма навчання | Заочна (дистанційна) форма навчання |
| Рік підготовки | |
| 4-й | 4-й |
| Семестр | |
| 8-й | 8-й |
| Лекції | |
| 40 год. | 8 год. |
| Практичні, семінарські заняття | |
| 20 год. | 4 год. |
| Самостійна робота, у тому числі | |
| 90 год. | 138 год. |
| Індивідуальне завдання | |
| 10 год. | 10 год. |

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна:

ПРН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

1.8. Пререквізити: Теорія права та держави. Цивільне право (загальна частина). Цивільне право (особлива частина). Господарське право.

## 2. Тематичний план навчальної дисципліни

### Розділ 1. Загальна частина міжнародного приватного права

#### Тема 1. Загальна характеристика міжнародного приватного права

Поняття, предмет і система міжнародного приватного права. Особливості приватних відносин міжнародного характеру. Поняття та форми іноземного елементу у відносинах приватно-правового характеру. Нормативний склад міжнародного приватного права. Метод міжнародного приватного права. Місце міжнародного приватного права у правовій системі. Основні підходи в правовій доктрині до предмета, методу, складу норм та місця міжнародного приватного права в правовій системі. Співвідношення міжнародного приватного права з приватним правом та міжнародним публічним правом. Принципи та функції міжнародного приватного права.

#### Тема 2. Джерела міжнародного приватного права

Поняття та ознаки джерел міжнародного приватного права. Види джерел міжнародного приватного права. Законодавство про міжнародне приватне право зарубіжних країн. Кодифікація міжнародного приватного права. Закони про міжнародне приватне право окремих країн. Судова та арбітражна практика окремих країн як джерела міжнародного приватного права. Міжнародний договір як джерело міжнародного приватного права. Види міжнародних договорів. Багатосторонні (універсальні та регіональні) договори, які містять уніфіковані колізійні та матеріальні норми. Двосторонні договори в міжнародному приватному праві. Участь України в міжнародних договорах з міжнародного приватного права. Звичай як джерело міжнародного приватного права. Торгові звичаї. Уніфікація норм міжнародного приватного права. Міжнародні органи, які приймають участь у розробці й прийнятті джерел міжнародного приватного права.

**Тема 3. Колізійні норми в міжнародному приватному праві**

Підстави виникнення колізій. Поняття й види колізійних норм. Дія імперативних норм законодавства України, що регулює відносини з іноземним елементом. Поняття, структура і види колізійних норм. Основні види колізійних прив'язок (формул прикріплення): особистий закон фізичних і юридичних (національність) осіб; закон країни місцезнаходження речі; закон країни, що визначає вимоги до форми правочинів (договорів); автономія волі; закон країни, що застосовується до договору при відсутності угоди про вибір права; закон країни, за яким правовідносини, що підлягають врегулюванню, найбільш тісно пов'язано; закон країни місця здійснення правопорушення; закон країни, що визначає позовну давність; закон країни суду тощо.

**Тема 4. Застосування колізійних норм у міжнародному приватному праві**

Кваліфікація в міжнародному приватному праві. Встановлення змісту і застосування іноземного права. Поняття зворотного відсилання і відсилання до третього закону. Принцип взаємності і реторсії. Обхід закону в міжнародному приватному праві. Застереження про публічний порядок в міжнародному приватному праві.

**Тема 5. Суб’єкти міжнародного приватного права**

Фізична особа як суб’єкт міжнародного приватного права. Громадянин як суб’єкт міжнародних приватних правовідносин. Іноземець як суб’єкт міжнародних приватних правовідносин. Біженець як суб’єкт міжнародних приватних правовідносин. Юридична особа як суб’єкт міжнародного приватного права. Правове регулювання діяльності іноземних юридичних осіб в Україні. Транснаціональні компанії як суб’єкти міжнародних приватних правовідносин. Правовий статус офшорних компаній як суб’єктів міжнародних приватних правовідносин. Держава як суб’єкт міжнародного приватного права. Принципи, що визначають правовий режим іноземних інвестицій й інвестиційна політика держав. Правовий статус іноземних інвесторів в Україні. Державні гарантії.

**Розділ 2. Спеціальна частина міжнародного приватного права**

**Тема 6. Право власності у міжнародному приватному праві.**

Колізійні питання права власності в міжнародному приватному праві. Виникнення і припинення права власності. Закон, що визначає право власності на рухоме і нерухоме майно. Правовий режим власності іноземців та іноземних юридичних осіб в Україні. Правовий режим власності іноземних держав в Україні. Основні принципи міжнародної охорони суміжних прав. Суб’єкти міжнародної охорони суміжних прав. Строки міжнародної охорони суміжних прав. Основні принципи міжнародної охорони промислової власності. Суб’єкти міжнародної охорони промислової власності. Механізм охорони промислової власності у міжнародному приватному праві. Значення принципів національного режиму, взаємності і пріоритету. Міжнародно-правова охорона прав на способи індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Міжнародна система реєстрації товарних знаків. Закон, що визначає право власності та інші речові права щодо транспортних засобів. Закон, що визначає речові права на рухоме майно (товари), які знаходяться в дорозі. Закон, що визначає способи захисту права власності й інших речових прав. Правовий режим інвестування українських юридичних осіб і громадян за кордоном. Законодавство України про порядок інвестування резидентами України майнових цінностей за кордон. Правове регулювання відкриття резидентами України рахунків в іноземних банках. Правове регулювання іноземних інвестицій в Україні. Поняття іноземних інвестицій і їх види. Джерела правового регулювання іноземних інвестицій в Україні.

**Тема 7. Право інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві**

Поняття і види інтелектуальної власності. Основні принципи міжнародної охорони авторських прав. Суб'єкти міжнародної охорони авторських прав. Строки міжнародної охорони авторських прав.

**Тема 8. Зобов'язання у міжнародному приватному праві**

Правове регулювання договірних зобов'язань у міжнародному приватному праві. Поняття зовнішньоекономічного договору (контракту). Елементи зовнішньоекономічного договору. Форма зовнішньоекономічного договору. Порядок укладання міжнародних комерційних договорів. Поняття види й джерела регулювання міжнародних перевезень. Колізійні й матеріальні норми щодо позовної давності. Регулювання умов постачань товарів. Базисні умови постачань (ІНКОТЕРМС). Сфера регулювання і різновиди. Правове регулювання грошових зобов'язань, що випливають із зовнішньоекономічних договорів. Міжнародно-правова уніфікація розрахункових відносин по зовнішній торгівлі. Уніфіковані правила і звичаї для документованих акредитивів. Угода про акредитив. Форми акредитива. Уніфіковані правила по ІНКАССО. Поняття позадоговірних зобов'язань у міжнародному приватному праві. Поняття деліктних зобов'язань. Види колізійних прив'язок, які застосовуються в законодавстві держав і міжнародних договорів для визначення статуту позадоговірних зобов'язань з іноземним елементом. Закон країни здійснення правопорушення; закон держави, що потерпіла від правопорушення; закон суду; закон громадянства потерпілого і правопорушника; закон місце проживання відповідача. Договори про правову допомогу України з іншими державами.

**Тема 9. Спадкові відносини у міжнародному приватному праві**

Колізійні питання спадкового права. Право, яке застосовується при визначенні порядку переходу майна, прав і обов'язків при спадкуванні. Правове регулювання спадкування іноземцями в Україні. Правове регулювання спадкування громадянами України за кордоном. Роль і значення договорів про правову допомогу в справах щодо спадкування за кордоном: визначення права, необхідного до застосування; спадкування державою; відумерле майно; заповіт; компетенція по спадкових справах; заходи для охорони спадщини.

**Тема 10. Трудові відносини в міжнародному приватному праві**

Колізійні питання трудового права. Основні типи колізійних прив'язок: закон місця укладення трудового договору; закон місця роботи; закон місця виробничої діяльності; закон місцезнаходження роботодавця; закон громадянства працівника; закон флангу судна; закон місця реєстрації транспортного засобу. Кодекс законів про працю України щодо регулювання трудових відносин громадян, які працюють поза межами держави. Умови і порядок працевлаштування іноземців в Україні. Українське законодавство про пенсійне забезпечення громадян України, які знаходяться за кордоном і іноземців, які знаходяться в Україні.

**Тема 11. Шлюбно-сімейні відносини у міжнародному приватному праві**

Колізійні питання сімейно-правових відносин. Основні типи колізійних прив'язок: право місця укладення шлюбу; закон громадянства подружжя; закон країни постійного місця проживання дитини; закон громадянства усиновлення; закон суду. Укладення шлюбу українських громадян з іноземцями. Права й обов'язки іноземних громадян і осіб без громадянства в шлюбних і сімейних відносинах. Укладення шлюбів між громадянами України й іноземцями в Україні. Шлюб між громадянином України й іноземцем, укладений поза межами України. Договори України про правову допомогу щодо укладення шлюбу. Порядок й особливості розірвання шлюбу між громадянином України й іноземним громадянином в Україні. Правове регулювання особистих і майнових відносин між подружжям в міжнародному приватному праві. Регулювання відносин між батьками і дітьми в міжнародному приватному праві. Правове регулювання усиновлення в

міжнародному приватному праві. Правове регулювання опіки і піклування в міжнародному приватному праві. Встановлення опіки і піклування над громадянами України, що проживають за її межами. Встановлення опіки і піклування над іноземцями в Україні. Визнання опіки і піклування, встановленої поза межами України.

**Тема 12. Міжнародний цивільний процес і міжнародний комерційний арбітраж**

Поняття міжнародного цивільного процесу. Визначення підсудності цивільних справ з іноземним елементом. Основні системи визначення підсудності. Поняття договірної підсудності. Процесуальний стан іноземних громадян і іноземних юридичних осіб в українському цивільному процесі. Процесуальний стан іноземної держави і її дипломатичних представництв в Україні. Виконання доручень іноземних установ юстиції. Правове регулювання виконання іноземних судових доручень в Україні. Гаазька конвенція з питань цивільного процесу 1954 р. Роль угод про правову допомогу. Здійснення нотаріальних дій щодо справ з іноземним елементом. Поняття легалізації. Апостиль. Поняття зовнішньоторговельного арбітражу. Правове положення і види третейських (арбітражних) судів. Інституційний зовнішньоторговельний арбітраж і арбітраж adhoc. Типовий договір ЮНСІТРАЛ про міжнародний торговий арбітраж. Арбітражний регламент Європейської економічної комісії ООН. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово- промисловій палаті України. Регламент Морської арбітражної комісії при торгово-промисловій палаті України. Значення і зміст арбітражного застереження. Визнання і виконання іноземних арбітражних рішень. Специфіка зовнішньоторговельного арбітражу в СНД. Угода про порядок розв’язання спорів, пов'язаних зі здійсненням господарської діяльності.

## 3. Структура навчальної дисципліни

| Назви розділів і тем | Кількість годин | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | денна форма навчання | | | | | | заочна форма навчання | | | | | |
| | усього | у тому числі | | | | | усього | у тому числі | | | | |
| | | л. | сем | л. | і. | с.р. | | л | сем | лб | інд. | с.р |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 |
| **Розділ 1. Загальна частина міжнародного приватного права** | | | | | | | | | | | | |
| Тема 1. Загальна характеристика міжнародного приватного права | 12 | 4 | 2 | | | 6 | 8 | 2 | | | | 6 |
| Тема 2. Джерела міжнародного приватного права | 12 | 4 | 2 | | | 6 | 12 | | | | | 12 |
| Тема 3. Колізійні норми в міжнародному приватному праві | 12 | 4 | 2 | | | 6 | 16 | 2 | 2 | | | 12 |
| Тема 4. Застосування колізійних норм у міжнародному приватному праві | 12 | 4 | 2 | | | 6 | 12 | | | | | 12 |
| Тема 5. Суб’єкти міжнародного приватного права | 12 | 4 | 2 | | | 6 | 12 | | | | | 12 |
| **Разом за розділом 1** | **60** | **20** | **10** | | | **30** | **60** | **4** | **2** | | | **54** |
| **Розділ 2. Особлива частина міжнародного приватного права** | | | | | | | | | | | | |
| Тема 6. Право власності у міжнародному приватному праві | 14 | 4 | 2 | | | 8 | 14 | 2 | | | | 12 |
| Тема 7. Право | 14 | 4 | 2 | | | 8 | 12 | | | | | 12 |

| | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві | | | | | | | | | | | | |
| Тема 8. Зобов'язання у міжнародному приватному праві | 12 | 2 | 2 | | | 8 | 16 | 2 | 2 | | | 12 |
| Тема 9. Спадкові відносини у міжнародному приватному праві | 11 | 2 | 2 | | | 8 | 12 | | | | | 12 |
| Тема 10. Трудові відносини в міжнародному приватному праві | 11 | 2 | 2 | | | 8 | 12 | | | | | 12 |
| Тема 11. Шлюбно-сімейні відносини у міжнародному приватному праві | 13 | 2 | | | | 10 | 12 | | | | | 12 |
| Тема 12. Міжнародний цивільний процес і міжнародний комерційний арбітраж | 15 | 4 | | | | 10 | 12 | | | | | 12 |
| **Разом за розділом 2** | **90** | **20** | **10** | | | **60** | **90** | **4** | **2** | | | **84** |
| **Усього годин** | **150** | **40** | **20** | | **10** | **90** | **150** | **8** | **4** | | **10** | **138** |

## 4. Теми практичних занять

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|---|---|---|
| 1. | Загальна характеристика міжнародного приватного права | 2 |
| 2. | Джерела міжнародного приватного права | 2 |
| 3. | Колізійні норми в міжнародному приватному праві | 2 |
| 4. | Застосування колізійних норм у міжнародному приватному праві | 2 |
| 5. | Суб'єкти міжнародного приватного права | 2 |
| 6. | Право власності у міжнародному приватному праві | 2 |
| 7. | Право інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві | 2 |
| 8. | Зобов'язання у міжнародному приватному праві | 2 |
| 9. | Спадкові відносини у міжнародному приватному праві | 2 |
| 10. | Трудові відносини в міжнародному приватному праві | 2 |
| | **Разом** | **20** |

## Теми практичних занять (заочна форма навчання)

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|---|---|---|
| 1. | Джерела міжнародного приватного права | 2 |
| 2. | Право власності у міжнародному приватному праві | 2 |
| | **Разом** | **4** |

## 5. Завдання для самостійної роботи

| № | Види, зміст самостійної роботи | Кількість годин |
|---|---|---|
| 1. | Тема: Загальна характеристика міжнародного приватного права<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 6 |
| 2. | Тема: Джерела міжнародного приватного права<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді | 6 |

| | | |
|---|---|---|
| | на контрольні запитання, відповісти на тести. | |
| 3. | Тема: Колізійні норми в міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 6 |
| 4. | Тема: Застосування колізійних норм у міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 6 |
| 5. | Тема: Суб'єкти міжнародного приватного права<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 6 |
| 6 | Право власності у міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 8 |
| 7. | Тема: Право інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 8 |
| 8. | Тема: Зобов'язання у міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 8 |
| 9. | Спадкові відносини у міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 8 |
| 10. | Тема: Трудові відносини в міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 8 |
| 11. | Тема: Шлюбно-сімейні відносини у міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 10 |
| 12. | Тема: Міжнародний цивільний процес і міжнародний комерційний арбітраж<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 10 |
| | **Разом** | **110** |

**Завдання для самостійної роботи (заочна форма навчання)**

| № | Види, зміст самостійної роботи | Кількість годин |
|---|---|---|
| 1. | Тема: Загальна характеристика міжнародного приватного права<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 6 |
| 2. | Тема: Джерела міжнародного приватного права<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 12 |
| 3. | Тема: Колізійні норми в міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 12 |
| 4. | Тема: Застосування колізійних норм у міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 12 |
| 5. | Тема: Суб'єкти міжнародного приватного права | 12 |

| | | |
|---|---|---|
| | Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | |
| 6 | Тема: Право власності у міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 12 |
| 7. | Тема: Право інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 12 |
| 8. | Тема: Зобов'язання у міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 12 |
| 9. | Спадкові відносини у міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 12 |
| 10. | Тема: Трудові відносини в міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 12 |
| 11. | Тема: Шлюбно-сімейні відносини у міжнародному приватному праві<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 12 |
| 12. | Тема: Міжнародний цивільний процес і міжнародний комерційний арбітраж<br>Завдання: Ознайомитися з лекційним матеріалом. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести. | 12 |
| | **Разом** | **138** |

## 6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни «Міжнародне приватне право» виконуються у формі мультимедійних презентацій за темою, що визначається чи обирається студентом за допомогою викладача. Індивідуальні завдання виконуються особою, яка навчається, самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання робіт комплексної тематики кількома особами.

Створення презентацій є однією з форм науково-дослідницької роботи. Презентація виконується за допомогою програми Microsoft Office PowerPoint и повинна складатися не менше, ніж з 15 слайдів. Матеріал на слайді можна розділити на головний і додатковий. Головний необхідно виділити, щоб при демонстрації слайда він ніс основне смислове навантаження: розміром тексту або об'єкта, кольором, спецефектами, порядком появи на екрані. Додатковий матеріал призначений для підкреслення основної думки слайда. Для різних видів об'єктів рекомендуються різні розміри шрифту.

Заголовок слайда краще писати розміром шрифту 22-28, підзаголовок і підписи даних в діаграмах – 20-24, текст, підписи і заголовки осей в діаграмах, інформацію в таблицях – 18-22. Для виділення заголовка, ключових слів використовуйте напівжирний або підкреслений шрифт. Для оформлення другорядної інформації та коментарів – курсив. На всіх слайдах презентації використовуйте шрифт одної назви.

Для гарного сприйняття презентації з будь-якої відстані в залі, текст краще набирати шрифтом Arial, Bookman Old Style, Calibri, Tahoma, Times New Roman або Verdana.

1. На першому слайді слід вказати назву МОН, назву ВНЗ, кафедру, прізвище, ім'я та по батькові студента і тему презентації, номер навчальної групи.

2. На другому слайді подається зміст презентації.

3. На інших слайдах – наповнення теми.

4. У тексті на слайдах не допускається скорочення слів, крім загальновживаних (ООН, ЄС, ОБСЄ та ін.).

5. Слайди повинні бути тезисними. Для надання презентації PowerPoint наочності і, якщо це необхідно, барвистості на деяких слайдах можна розмістити різні схеми, графіки, фотографії, малюнки, колажі. Вставлені фотографії або картинки повинні бути високої якості і досить великого розміру, інакше при розтягуванні вони втрачають різкість, чим можуть тільки зіпсувати ефект від презентації. При підготовці презентації може бути використаний звуковий супровід.

6. Презентація повинна бути підготовлена у наданому фоні (шаблон слайда). Не слід робити слайди занадто строкатими і розрізненими за колірним рішенням. Це шкодить формуванню нестійких зорових образів.

7. Слайди повинні або акцентувати увагу на чомусь, або візуалізувати матеріал (ті ж таблиці, схеми, малюнки з позначеннями, якщо є). Не слід робити на одному слайді відразу кілька блоків зорової або текстової інформації. Це відволікає, розсіює увагу, погіршує концентрацію.

8. Слайд повинен бути простим для сприйняття – небагато тексту на одному слайді.

**Теми індивідуальних завдань**

1. Право власності й інші речові права у відношенні транспортних засобів, в тому числі торгові судна.
2. Проблеми визначення позовної давності в міжнародному приватному
3. Поняття, правовий режим і державні гарантії іноземних інвестицій в Україні.
4. Правове значення і зміст двосторонніх міжнародних договорів про взаємний захист інвестицій.
5. Зміст і види договорів про здійснення інвестиційної діяльності без створення юридичної особи.
6. Порядок розгляду інвестиційних спорів.
7. Порядок інвестування за кордоном українськими юридичними особами.
8. Поняття територіального характеру прав інтелектуальної власності.
9. Основні відмінності між системами міжнародної охорони авторських прав.
10. Поняття права промислової власності і його міжнародно-правова
11. Комплексний характер правового регулювання зовнішньоекономічних зобов'язань. Співвідношення приватного і публічного методів регулювання.
12. Колізійні питання визначення права, що застосовується для регулювання зобов'язань сторін, які випливають із зовнішньоекономічного договору.
13. Міжнародно-правова уніфікація регулювання міжнародної торгівлі.
14. Міжнародно-правова уніфікація форм розрахунків по зовнішньоекономічних договорах. Акредитивна та інкасова форми розрахунків.
15. Кваліфікація форс-мажорних обставин у практиці зовнішньоекономічної діяльності.
16. Правове регулювання зобов'язань транспортного характеру.
17. Правове регулювання міжнародних морських перевезень. Кодекс торгового мореплавання України. Міжнародні Конвенції і правові звичаї міжнародного морського приватного права.
18. Правове регулювання міжнародних залізничних перевезень.
19. Правове регулювання міжнародних повітряних перевезень.
20. Правове регулювання міжнародних автомобільних перевезень.
21. Поняття позадоговірних деліктних зобов’язань з іноземним елементом.
22. Основні типи колізійних прив’язок, що застосовуються для регулювання позадоговірних деліктних зобов’язань.

23. Колізійне право України про регулювання позадоговірних деліктних зобов’язань, в тому числі норми договорів про правову допомогу.

24. Основні колізійні питання спадкування в МПП.

25. Внутрішнє законодавство України про регулювання спадкування з іноземним елементом.

26. Роль і значення договорів про правову допомогу по уніфікації правового регулювання спадкування в МПП. Колізійні питання висновку і визнання шлюбу.

27. Колізійні питання регулювання особистих і майнових прав й обов'язків подружжя.

28. Колізійні питання розірвання шлюбу.

29. Колізійні питання регулювання відносин між батьками і дітьми. Аліментні відносини.

30. Колізійні питання усиновлення. Порядок усиновлення дітей - громадян України іноземцями.

31. Колізійні питання встановлення і визнання опіки і піклування.

32. Колізійні питання регулювання трудових відносин з іноземним елементом.

33. Порядок і умови працевлаштування іноземців в Україні.

34. Законодавство України про умови і порядок здійснення підприємницької діяльності щодо працевлаштування за кордоном.

35. Основні міждержавні договори України в сфері трудової діяльності і соціального захисту.

36. Процесуальний стан громадян, юридичних осіб і держави в іноземному суді.

37. Доручення іноземних органів юстиції.

38. Визнання і виконання іноземних судових рішень.

39. Специфіка здійснення нотаріальних дій у МПП.

40. Поняття і види зовнішньоторговельного арбітражу.

## 7. Методи навчання

Методи навчання – це впорядковані способи діяльності педагога і студентів, спрямовані на ефективне розв’язання навчально-виховних завдань. Вони реалізуються через систему прийомів та засобів навчальної діяльності.

Застосовуються три групи методів навчання:

1. словесні – описове розкриття навчального матеріалу, пояснення сутності відповідного явища, поняття, процесу, інструктаж щодо особливостей застосування окремих норм, перевірка рівня самостійного опрацювання навчального матеріалу тощо;

2. наочні – демонстрація схем, таблиць, малюнків (за наявності);

3. практичні – формування вмінь і навичок оперування правовими категоріями, застосування правових норм та використання набутих знань при проведенні семінарських занять.

## 8. Методи контролю

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв’язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу.

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Застосовується вхідний контроль з метою з’ясування рівня знань студентів з дисциплін, які є базовими для вивчення даної. Проводиться на початку вивчення дисципліни шляхом усного опитування або експрес-контролю (тестування).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському аудиторному занятті у формі усного опитування, виступів студентів, написання та захисту рефератів,

контрольних робіт. Поточний контроль проводиться у вигляді письмової контрольної роботи з метою оцінювання знань і умінь, набутих під час вивчення тем відповідного розділу. Письмова контрольна робота може передбачати розгорнуті відповіді на питання, відповіді на тести.

По закінченню вивчення курсу проводиться екзамен у формі письмової екзаменаційної роботи. Письмова екзаменаційна робота може передбачати розгорнуті відповіді на питання, відповіді на тести.

Студента допускають до складання семестрового підсумкового контролю за умови набрання ним мінімум 10 балів. Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні екзамену з навчальної дисципліни, складає 40. Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

**Питання, які виносяться на складання екзамену**

1. Поняття та історія виникнення МПП. Розвиток науки МПП у країнах Європи.
2. Проблема визначення предмету міжнародного приватного права.
3. Місце МПП в національні системі права. Співвідношення з іншими галузями національного права.
4. Участь «іноземного елементу» у приватноправових відносинах.
5. Правові прийоми впливу на відносини з іноземним елементом.
6. Загальна характеристика джерел міжнародного приватного права.
7. Міжнародний договір в системі джерел міжнародного приватного права.
8. Участь України в багатосторонніх та двосторонніх та двосторонніх договорах у сфері МПП.
9. Внутрішнє законодавство в системі джерел міжнародного приватного права. Законодавство України в сфері міжнародного приватного права.
10. Значення кодифікації норм внутрішнього права в галузі МПП, її види.
11. Загальна характеристика Закону України «Про міжнародне приватне право».
12. Питання про подвійність джерел міжнародного приватного права. Співвідношення міжнародного договору та внутрішнього законодавства держав.
13. Правовий звичай в системі джерел міжнародного приватного права.
14. Судова та арбітражна практика в МПП. Судовий прецедент, як джерело МПП.
15. Роль доктрини в системі джерел міжнародного приватного права.
16. Lex mercatoria, її місце в сучасному МПП.
17. Поняття і значення уніфікації та гармонізації норм міжнародного приватного права. Міжнародні центри уніфікації в галузі міжнародного приватного права.
18. Поняття, функція та структура колізійної норми.
19. Класифікація колізійних норм, основні критерії класифікації.
20. Типи колізійних прив'язок (формул прикріплення) і сфера їх застосування.
21. Дія колізійних норм у часі. Інтерлокальні колізії в міжнародному приватному праві.
22. «Гнучкі» формули прикріплення, їх роль в сучасному МПП.
23. Принцип «найбільш тісного зв'язку» у міжнародному приватному праві, його значення у колізійному регулюванні.
24. Автономія волі: сутність, відмінність від колізійної прив'язки.
25. Тлумачення і застосування колізійних норм. Встановлення змісту іноземного закону.
26. Правова кваліфікація в МПП. Приховані колізії в МПП (конфлікт кваліфікації).
27. Зворотне відсилання та відсилання до права третьої держави.
28. Обхід закону та його правові наслідки.
29. Застереження про публічний порядок: поняття, види.
30. Концепція над імперативних норм. Імперативні норми іноземної держави в сфері МПП.

31. Взаємність: поняття, види. Реторсії в міжнародному приватному праві.

32. Загальна характеристика суб'єктів міжнародного приватного права.

33. Особистий закон фізичної особи: поняття, зміст та сфера його дії.

34. Колізійні питання право- та дієздатності іноземців.

35. Особливості правового становища осіб без громадянства, біженців та осіб, що потребують тимчасового або додаткового захисту.

36. Особливості визнання іноземця обмежено дієздатним та недієздатним.

37. Колізійні питання безвісної відсутності та оголошення особи померлою в міжнародному приватному праві.

38. Поняття особистого закону юридичної особи.

39. Поняття «національності» юридичної особи в міжнародному приватному праві та доктрини її визначення.

40. Іноземні юридичні особи в Україні, їх допуск до господарської діяльності в Україні. Правові режими щодо іноземних юридичних осіб в Україні, підстави їх встановлення.

41. Форми участі іноземних юридичних осіб в господарській діяльності в Україні. Представництва та філії іноземних юридичних осіб в Україні.

42. Транснаціональні корпорації та їх види.

43. Особливості створення і діяльності офшорних компаній.

44. Міжнародні юридичні особи, їх правовий статус.

45. Участь держави в приватноправових відносинах з іноземним елементом.

46. Імунітет держави в МПП. Види імунітету держави, їх зміст.

47. Основні доктрини щодо імунітету держави в МПП.

48. Міжнародні договори щодо імунітету держав.

49. Способи вираження згоди держави на незастосування до неї правил імунітету.

50. Норми про імунітет іноземної держави в законодавстві України.

51. Класифікація речей в цивільному праві та МПП.

52. Основні колізійні питання права власності та інших речових прав в сучасному МПП.

53. Колізійні аспекти виникнення та припинення права власності на майно, що перебуває в дорозі.

54. Поняття, класифікація іноземних інвестицій та форми інвестиційної діяльності. Правові режими іноземних інвестицій.

55. Особливості міжнародно-правового регулювання інвестиційних відносин.

56. Правовий режим власності іноземних держав, міжнародних організацій, іноземних фізичних і юридичних осіб в Україні.

57. Правовий режим власності держави Україна, громадян України та українських юридичних осіб за кордоном.

58. Поняття інтелектуальної власності і її особливості в МПП.

59. Правове регулювання захисту авторських прав в МПП. Основні міжнародні договори в сфері захисту авторських прав.

60. Поняття та захист суміжних прав в МПП. Основні міжнародні договори в сфері захисту суміжних прав.

61. Поняття і особливості промислової власності в МПП. Міжнародно-правова охорона промислової власності. Поняття конвенційного пріоритету.

62. Всесвітня організація інтелектуальної власності, її функції.

63. Захист прав інтелектуальної власності в рамках СОТ.

64. Загальна характеристика Угоди СОТ щодо торговельних аспектів прав інтелектуальної власності.

65. Правочини з іноземним елементом: поняття і види. Сфера дії права, що застосовується до правочину.

66. Колізійні питання зобов'язального права (основні формули прикріплення). Колізійні прив'язки, що застосовуються до договірних зобов'язань з «іноземним елементом».

67. Поняття та форма зовнішньоекономічного договору, порядок його укладання.

68. Правове регулювання міжнародної купівлі-продажу товарів. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі–продажу товарів від 11 квітня 1980 року (Віденська конвенція): загальна характеристика та сфера застосування.

69. Міжнародні правила Інкотермс, сфера їх застосування.

70. Особливості захисту прав споживачів за договором споживання.

71. Представництво, довіреність та позовна давність в міжнародному приватному праві.

72. Міжнародні транспортні організації та їх роль в уніфікації законодавства про міжнародні перевезення.

73. Поняття, види та особливості міжнародних перевезень.

74. Міжнародні морські перевезення: поняття та види. Колізія законів в сфері торгівельного мореплавства та уніфікація морського права.

75. Міжнародні залізничні перевезення. Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) 1980р.

76. Міжнародні автомобільні перевезення. Конвенція про договори міжнародного дорожнього перевезення вантажів (КДПВ) 1956 р.

77. Спрощення митних процедур та створення гарантій щодо можливого спричинення шкоди при здійсненні міжнародних автомобільних перевезень.

78. Міжнародні повітряні перевезення. Монреальська конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень від 28.05.1999 р.

79. Міжнародні річкові перевезення. Будапештська конвенція про договір перевезення вантажів внутрішніми водними шляхами від 22 червня 2001 р.

80. Міжнародні змішані перевезення. Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів від 24. 05. 1980 р.

81. Поняття та зміст позадоговірних зобов'язань, ускладнених «іноземним елементом» та колізійні підходи до їх регулювання.

82. Колізійні питання деліктних зобов'язань.

83. Трудові відносини з іноземним елементом та джерела їх правового регулювання.

84. Міжнародно-правове регулювання трудових прав. Нормотворча діяльність Міжнародної організації правці (МОП).

85. Трудові права мігрантів та іноземців в Україні.

86. Особливості регулювання трудових відносин іноземців та осіб без громадянства, які працюють в Україні. Працевлаштування іноземців в Україні.

87. Трудові відносини громадян України, які працюють за кордоном.

88. Соціальне забезпечення у міжнародному приватному праві.

89. Колізійні питання сфери шлюбно-сімейних відносин за участю іноземного елементу; їх колізійне регулювання.

90. Право, що застосовується до укладення шлюбу. Поняття консульських шлюбів. Визнання шлюбів, укладених за кордоном.

91. Колізійне регулювання правових наслідків шлюбу.

92. Колізійне регулювання майнових та особистих немайнових відносин подружжя. Шлюбний контракт.

93. Колізійне регулювання припинення шлюбу та визнання його недійсним.

94. Колізійне регулювання відносин між батьками та дітьми. Встановлення та оскарження батьківства.

95. Колізійні питання усиновлення. Усиновлення дітей громадян України іноземцями.

96. Опіка та піклування: загальні вимоги та колізійні прив'язки.

97. Права та обов'язки батьків та дітей. Аліментні зобов'язання в міжнародному приватному праві.

98. Колізії законодавства в сфері спадкування.

99. Колізійні питання спадкування за законом та заповітом в МПП.

100. Питання спадкування в договорах про правову допомогу.

101. Колізійні аспекти успадкування рухомого та нерухомого майна.

102. Захист спадкових прав українських громадян за кордоном.

103. Перехід спадщини до держави у міжнародному приватному праві

104. Поняття міжнародного цивільного процесу. Джерела правового регулювання цивільних процесуальних відносин з іноземним елементом.

105. Процесуальна правоздатність і дієздатність іноземних осіб.

106. Процесуальне положення держави. Судовий імунітет.

107. Поняття, види та способи визначення міжнародної підсудності. Поняття конфлікту юрисдикцій.

108. Правила та підстави визначення підсудності справ з іноземним елементом судам України. Виключна підсудність.

109. Пророгаційні та дерогаційні угоди.

110. Міжнародна правова допомога та її види. Виконання судових доручень.

111. Легалізація документів. Проставляння апостилю.

112. Функції консула щодо здійснення нотаріальних функцій. Консульська легалізація.

113. Визнання і виконання рішень іноземних судів. Системи виконання рішень іноземних судів.

114. Поняття і юридична природа міжнародного комерційного арбітражу.

115. Постійно діючі арбітражні суди. Розгляд спорів в арбітражі ad hoc.

116. Міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу. Міжнародні центри комерційного арбітражу

117. Міжнародні регламенти, типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ.

118. Арбітражна угода: правова природа і види.

119. Арбітражне рішення. Виконання іноземних арбітражних рішень. Нью-Йоркська конвенція (1958 р.) про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень.

120. Підстави для відмови у визнанні ті виконанні іноземних арбітражних рішень.

## 9. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.
Кількість балів за екзамен – 40.
Кількість балів протягом семестру – 60:
Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях ∑40 = 40:

**Формула обчислення**

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

**Примітка:**
∑40 – сума максимальної кількості балів
∑1 – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.
∑2 – кількість семінарських занять протягом семестру.
8 – коефіцієнт

Індивідуальне завдання – 10 балів
Контрольна робота – 10 балів.

| Поточний контроль | Індивідуальне завдання | Контрольна робота, передбачена навчальним планом | Разом | Екзамен | Сума |
|---|---|---|---|---|---|
| Т1-Т12 | | | | | |
| ∑40 | 10 | 10 | 60 | 40 | 100 |

Для допуску до складання екзамену здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень**

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов’язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов’язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

## Критерії оцінювання усної відповіді

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п’ятибальній шкалі оцінок.

**5 балів** ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;
- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;
- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

**4 бали** ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;
- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

**3 бали** ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівка викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;
- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

**2 бали** ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;
- викладає матеріал не достатньо зв’язно і послідовно.

**1 бал** ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;
- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

## Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних робіт

Контрольні та екзаменаційні роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з 10 тестових завдань, екзаменаційна робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має п’ять варіантів відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожну правильну відповідь нараховується один бал.

## Шкала оцінювання

| Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру | Оцінка за національною шкалою |
|---|---|
| 90-100 | відмінно |

| | |
|---|---|
| 70-89 | добре |
| 50-69 | задовільно |
| 1-49 | незадовільно |

## 10. Рекомендована література

### Основна література

**Правові акти:**


1. Про міжнародне приватне право Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 32, стор. 1278, ст. 422.
2. Про ратифікацію Угоди про співробітництво по припиненню правопорушень у сфері інтелектуальної власності від 21 вересня 2000 року. *Відомості Верховної Ради України.* 2000. № 45. Ст. 380.
3. Закон України «Про міжнародні договори України». *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 50, стаття 540
4. Закон України «Про громадянство України». *Офіційний вісник України.* 2001. № 9. Ст. 342.
5. Міжнародний пакт про соціальні, економічні та культурні права. К. Право, 1995.
6. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права і Факультативний протокол № 1 до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права. К.: Право, 1995.
7. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. К. Право, 1999.


**Підручники, навчальні посібники:**


1. Білоусов Є. М., Жуков І. М., Комаров В. В., Яковюк І. В. та ін. Міжнародне приватне право : підруч. / за заг. ред. Є. М. Білоусова, І. В. Яковюка. Харків : Право, 2021. 408 с.
2. Васильченко В.В. Науково-практичний коментар Закону України «Про міжнародне приватне право». К.: Істина, 2007. 200 с.
3. Вишновецька С. В., Корнєєв Ю. В. Міжнародне приватне право: навч. посіб. / С. В. Вишновецька, Ю. В. Корнєєв. К. Центр учбової літератури, 2019. 164 с.
4. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ : Алерта, 2024. 256 с.
5. Килимник І. І. Міжнародне приватне право : навч. посібник. І. І. Килимник, А. М. Бровдій ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 111 с.
6. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підручник / за ред. А.С. Довгерта і В. І. Кисіля. К.: Алерта, 2012. 376 с.
7. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / К. Р. Резворович, М. П. Юніна, М. М. Фролов та ін.; ред. К. Р. Резворович. Дніпро : ДДУВС, 2024. 92 с.
8. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум / В. О. Бажанов, О. О. Білик-Ромащенко, Т. В. Боднар, Е. М. Грамацький, І. А. Діковська, А. О. Кодинець, О. В. Кохановська, Р. А. Майданик, Л. В. Панова, Ю. Д. Притика, Л. І. Радченко, В. В. Цюра / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І. А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 368 с.
9. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К. Алерта, 2014. 656 с.
10. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право : підруч. Київ : Алерта, 2021. 524 с.

**Допоміжна література**


1. Алієв А. І., Чирагли М. А. Про питання міжнародної правосуб'єктності транснаціональних корпорацій. *Ірпінський юридичний часопис*. 2021. № 1(5). С. 49–59.
2. Балим О. Д. Правові аспекти захисту інтелектуальної власності в умовах розвитку штучного інтелекту: міжнародний досвід та перспективи України. *Інтернаука.* Серія: Юридичні науки. 2025. № 2. https://doi.org/10.25313/2520-2308-2025-2-10678
3. Волощук О. Т., Гетманцев М. О. Арбітрабельність комерційних спорів у світлі права Європейського Союзу. *Юридична Україна*. 2022. № 5. С. 40-47.
4. Дербак В. І. Транскордонне співробітництво як сучасна правова категорія. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. Вип. 2. С. 322-326.
5. Калинюк С. С. Сутність правового простору: національні та міжнародні засади. *Науковий Вісник Ужгородського національного університету.* Серія: Право, 2022. Вип. 71. С. 348-355.
6. Матвєєва А. В., Панченко В. В. Міжнародна торгівля у сфері транспортних послуг особливості правового регулювання. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2023. № 1 (45). С. 76-85.
7. Михайлів М. О. Особливості колізійного регулювання права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві. *Право України*. 2013. № 7. С. 71–81.
8. Михайлів М. О. Особливості правового режиму спадкування в міжнародному приватному праві. *Право і суспільство.* 2020. № 4. С. 292-301.
9. Михайлів М. Права інтелектуальної власності як об'єкт міжнародних спадкових відносин. *Юридичний вісник.* 2020. № 3. С. 125-134.
10. Михайлів М. О. Міжнародні договори як джерело правового регулювання спадкування за заповітом в міжнародному приватному праві. *Прикарпатський юридичний вісник.* 2022. № 5. С. 49–55.
11. Новосад І. В. Міжнародне приватне право: історична ретроспективна та сучасність. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2022. № 7. С. 135–137.
12. Розгон О. В. Деякі колізійні питання регулювання спадкових відносин з іноземним елементом. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2009. № 872: Серія «Право». Вип. 6. С. 104–108.
13. Христенко Н. Зародження права власності в міжнародному праві. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 3. С. 148–150.
14. Фурса С.С. Посвідчення консулом шлюбних договорів: співвідношення норм Закону України «Про міжнародне приватне право» та міжнародних договорів. *Прикарпатський юридичний вісник.* 2022. Вип. 2 (43). С. 138-142.
15. Шуміло І. А., Сулейманов Р. А. Нова концепція транскордонного переміщення компаній у законодавстві ЄС. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 372-377.
16. Шупінська О. Колізійне регулювання відносин власності в міжнародному приватному праві деяких країн Європейського Союзу. *Право України*. 2007. № 12. С. 130–134.
17. Якимчук М. Ю. Джерела міжнародного приватного права: теоретико-правовий аспект. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Право». 2021. № 1 (23) URL: http://lj.oa.edu.ua/articles/2021/n1/21ymytpa.pdf.


**11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції,**
**12. інше методичне забезпечення**

1. Сайт Верховної Ради України www.zakon1.rada.gov.ua.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського www.nbuv.gov.ua
3. Київська центральна міська публічна бібліотека ім. Лесі Українки http://lucl.lucl.kiev.ua

4. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна http://www.univer.kharkov.ua

5. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка http://korolenko.kharkov.com